

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsból, Pénteken, Junius 17-dik napján, 1814-dik esztendőben.

B é t s.

Lehetetlen azt a szíves kívánságot képzelní, melly minden kar és rendbeli Bétsi lakosokat lelkesített, a' már 13 hónapoktól fogva távol lévő uralkodó kedves Fejedelmeknek újjabb leendő látására 's tiszteletére. — Mellyre nézve Eő Csász. és Apostoli Kir. Felsége, a' Csász. Familiához tartozó uradalomban fekvő Weinzierlei kastélyt, a' hová e' folyó Junius 13-ik napjának estéjén érkezett vala, tegnap előtt, úgymint Junius 15-dik napján, délben, az oda gyűlt Cs. K. Familiával egvetemben elhagyván, a' Schönbrunni Cs. Kir. kastélyka jött. — Azon napon egész familiájával együtt Burkersdorfban ebédlett. — Az Eő Felsége Weinzerli kastélyból Schönbrunnba való jövetele hasonló volt egy szakadatlan győzedelmi költözéshez; minden közönségek, a' mellyeken Eő Cs. Kir. Felségek által utaztak, szinte ugyan egymással vételkedtek erántok való szíveshajlandóságokat, buzgó szereteteket és mélységes tiszteleteket különbkülönbfele innepelő iqtézetek által megbizonyítani.

Fels. Urunknak ezen Csász. rezidenziába leendő rendes és illendőképpen való bėjövetelére nézve, a' Cs. és Kir. Udvari Eő Mesteri Hivatál következendő rendelkezet tett, és adatott ki nyómtatásban: A'

Schönbrunni Cs. K. nyári mulató palotából a' rendelt napon úgymint tsötörtökön, a' Theréziánumba fog Eő Felsége hintón jönni, a' hová a' Cseh Országi Kir. testőrző sereg fogja Eő Felségét kíséreni, innen dél előtt kiindulván az oda sereglett fő rendű urakkal és udvari tisztekkel együtt ilyen rendel megyen bé a' városba:

1. A' polgári lovas seregnek egy osztálya;
2. Egy Csász. vasás regiment. — 3. Két Cs. Kir. lovas és gála ruhába felöltözött udvari Spanyol tisztek. — 4. Két Cs. K. lovas és gála ruhás udvari Furirok. — 5. Négy Cs. K. udvari lovas trombitások. — 6. A' Cs. K. udv. liveriás és gála köntösű udvari gyalog szolgák. — 7. A' Cs. K. nemes ifjak mindnyájan gála ruhában és gyalog. — 8. A' Cs. K. Asztalnokok, hasonlóképen gála köntösben és gyalog. — 9. A' Csász. Kir. Kamarás Urak gyalog, gála köntösben, és egy vagy két lovaszoktól kísértetve. — 10. A' Cs. K. Titkos Tanácsos urak, lóháton; gála köntösben; és egy vagy két lovaszoktól kísértetve. — 11. Albert Szakszoniai és Tesseni Hercege, azután a' Fels. Cs. 's Kir. Eő Hercegeek, udvari Eő Mesterek; vagy ezeknek képeket viselők által; lóháton és gála köntösben kísértetve. Két oldalrol mellettük egy lovas mester és két liveriás lovaszok lovalognak.

12. Maga Császár és Király Eö Felsege paripán, és tábori Feldmarsal forma ruhába fel öltözve, 's mellé a' Cs. Kir. testőrzo Trabantoknak Felhadnagyja lóháton. Az Eö Felsege lova mellett mégyen lóháton a' Cs. K. udvari fő Lovázmester. Mind a' Fels. Császár és Király, mind a' Fels. Cs. Kir. Fő Hercegek mellett, Cs. K. gála köntösbe öltözött Trabapt testőrzők fognak menni. — 13. Az udvari Fő Tisztviselők. — 14. Gárda Kapitányok, és az Eö Felsege Generál Adjutánsa lóháton. — 15. Az arcier gárdisták lóháton. — 16. A' Nemes Magy. Kir. testőrzo sereg gála köntösben és lóháton. — 17. Egy vasas regement; végtére — 18. Egy osztály lovas polgárság követik Eö Cs. Kir. Felsegét.

Ezen pompás bemenetel alatt, melly három fertálykor 10 órára kezdődött, szüntelen ropogtak a' város bástyáira kivonatott ágyúk, szakadatlanúl zúgtak a' harangok. Az itt leírt rendel mentek a' Wieden nevű fő úton a' Kariathiai régi kapuhoz, a' melly előtt áll az a' fényes győzedelmi kapu, melly a' most végződött szerentsés háborúnak örök emlékezetére, Felseges Urunk számára készítettett. Ez előtt a' győzedelmi kapu előtt várta és fogadta él a' Bétsi Magistratus, 's ez előtt köszöntötte meg a' fő Polgármester Eö Cs. K. Felsegét.

Innen megindulván, azon rendel és tzeremoniával, a' Karinthiai, Singer-Riemer-Posta-Hohenmarkt-Wipplinger-Futterer-Juden-Freyung-Herren-Kohlmarkt és Graben uevezetű úttzákon által a' Szent István templomához ment, mellyben *Te Deum laudamus* tartatott Eö Cs. K. Felsege, a' Fels. Cs. Kir. Familia, és minden ezen tzeremoniára ide gyűlt papi 's világi fő rendű személyeknek jelentétkben. A' templom piatzára parádéba állott gyalog katonaság egynéhányszor salvét adott. Császárné Eö Felsege is, a' ki ezt a' fényes tzeremoniát az Antal Fő Hertzeg Singer úttzában lévő palotájának, az úgy neve-

zett *Deutschhaus*nak ablakából a' Csász. Familliával együtt nézte; a' Sz. István templomában tartott buzgóságon jelen voltak. — Annak végződése után Csász. és Király Eö Felsege a' jelenvölt világi felsőbb 's alsóbb rangú Rendekkel együtt a' következendő úttzákon ment bé a' Csász. Rezydentziába, úgymint, a' Karinthiai, Ispotály, Neumark Klastrom, Augustinus úttzákon, a' József piatzán a' Csász. Bibliotéka előtt, a' Breuner, Graben, és Kohlmarkt úttzákon. — Azoknak a' házaknak 's más épületeknek ablakai, a' mellyek előtt Eö Felsege ellovaglott, tömve voltak néző sokasággal, a' kik Eö Felsege látására sok örvendetes vivat kiáltással 's kéztapsolással tisztelték részen nem látott szeretett Fejedelmeket. — Minden úttzákon két rendben gyalog és lovas katonaság állott, a' néző sokaság közt semmi zűrzavar és rendetlenség nem esett, mind az ide való policia, mind az itt most garnizonban fekvő katonaságnak fő tisztzei megtévén a' szükséges rendeléseket.

Ezen fényes tzeremóniánál ditsősségesebbre itten a' leg időssehb emberek sem emlékezhetnek, mellyre minden, a' kiitős tsak kitelhetett, férfi, asszony nemen lévők, urak szolgák, nagyok kitsinyek innepi köntösben jelentenek meg. A' Magyar Mánások díszes nemzeti köntösök, 's lovaiknak szerszámaik által, a' mint a' Bétsi lakosok magok is megvallyák, mások felett megkülömböztették magokat. Hertzeg *Eszterházy Miklós* a' Nemes M. K. testőrzo seregnek fő Kapitányja, Gr. *Erdödy József* Magy. FőCancellarius, Gr. Kóhary Vice Cancellarius Eö Exc. jok, és több Magyar Mánások mindennek szemeit magokra venták, és megmutatták azt valósággal, hogy Fels. Fejedelmek tiszteletében, ha nem leg elsők, utolsók nem voltak.

A' Csász. vár udvarába Eö Cs. Felsege bérkezvén, a' Schweitzer udvarba déli paripájáról leszállott, a' hol az úgy nevezett

Követek-grádsánál, egynéhány ékes köntösökben felöltözött, és az Eő Felsége meg tisztelesére eleve kikészült ifjú hajadonok által győzedelmi koszorúkal meg tiszteltett; ugyan ezt művelték a' Csász. várnak különkülönb száláiban öszvegyült udvari tisztek, nemes akadémiek, kiki a' maga rangja szerént. — A' békövetkezett éjjel minden belső 's külső városi házak igen szépen meg voltak világosítva, a' melly tárgyról a' jövő posta napon bővebben fogjuk a' két Magyar Hazát tudósítani.

Olasz Ország.

VII. Pius Pápa Rómába való vissza meneteléről kiadott tudósításnak további folytatása.

A' *Giustiniana* nyári palotába való rövid mulatása és köntösinek változtatása után, azon fényes alkalmatosságra, a' IV. Károly Király költségén készítettett gálaszekerbe ült bé Eő Szentsége, *Mattei* és *Pacca* Cardinálisokkal egyetemben, ezt a' fényes hintót 72 Római ifjak húzták bé a' városba. Előtte fehér köntösbe öltözött gyermekek mentek palma ágakat tartván kezekbe; a' hintó jobb oldalán Generál *Pignatelli*, bal oldala mellett az Austriai lovas katonáknak kommandírozó Oberstere lovaglottak; a' hintó után a' *Maggior domus*, és a' *Maestro di Camera* (tudniillik a' Pápa Fő Komornyikja, és Fő Kamarásmestere), ő utánna az Austriai Cs. és Portugalliai Kir. Követek. Utolljára az utazó szekerek.

A' városnak *Porte del Popolo* nevű kapujánál a' városi Tanács, innepi ruhába felöltözve fogadták Eő Szentségét; kiknek képekben *Marquise Rinaldo del Bufalo della Valle* következendő oratióval fogadta el Eő Szentségét:

Szentséges Atyánk! a' midőn a' Vallás győzedelmeskedik, midőn a' Katolikus világ örvendez, midőn a' Szentséged hiv job-

bágyi, 's mindenek felett Róma városa a' Pápa lakhelye örömbe merül, mind ezek azt jelentik, hogy Szentséged az Anya Sz. Egyház leg nagyobb viszontagságai között is rendkívül való áthatatossággal viselte magát. A' Tanács a' Római nép nevében leg-belsőbb háládatosságát Szentséged lábai eleibe terjeszti, és azon hívséget, mellyet szüötelen szívében viselt, Szentségednek bemutatítya: Eza'nép mindenkörnyülálások közt szíve szerént való hajlandóságot és tiszteletet mutatott Szentségedhez, most pedig igen szerentsésnek tartya magát, hogy Szentséged ditsősséges visszatérésekor, mint más alkalmatosságokban is Szentséged eránt való szeretetét és hívségét megbizanyíthatítya, és Atyái áldást kíván Szentségedtől. — Erre így szóllott Eő Szentsége: „Köszönnyük a' Római Tanácsnak azt a' jó indúltját, mellyet a' Római nép. képeben erántunk kijelentett; mindazáltal tollünk semmi sem függ, hanem az Istentől.“

Minél jobban közelített Pápa Eő Szentsége Róma városához, annál jobban nevedett az Eő Szentségét látni és tisztelni kívánó népnek kívánsága és öröme. A' midőn a' Szent Péter templomához érkezett volna, a' Fels. Szardíniai Király *Victor Amadé* mélységes tisztelettel fogadta annak ajtaja előtt, ezen nagy papi Fejedelmet, és lábaihoz borulván azokat megtsókolni igyekezett, mellyet nem tsak meg nem engedett Eő Szentsége, sőt inkább ezt a' Fels. Királyt karjainál fogva a' földről felemelvén, megölelte. Onnan a' *Quirinális* palotába ment, és az oda gyülekezett népnek kérésére réájok áldást mondott. — Azon nap estéjén igen fényesen ki volt világosítva ez a' fő város.

Azok az Európai Országló Fejedelmek, a' kiket a' Frantzia Despotismus ősi örökségeiktől meg fosztott, vala a' Párisi utolsó békességek eszközlése után lassan

lassan birtokaikba vissza térnek. Ezek közül valók voltak a' Spányol Király, a' Római Sz. Pápa, és a' Fels. Szárdinai Király *Victor Emmanuel*, a' ki a' múlt Május 20-ik napján érkezett meg Turini Residentziájába. Erről az örvenndetéstörténetről következőképen szól az Araui közönséges újság leveleknek 20-ik Májusi darabja: —

Eljött végtére az a' regen óhajtott szempillantat, mellyben ennek a' városnak lakosi szeretett Királyokat magok közt ismét meg láthatták. Eő Felségét Cs. Kir. Generál Lajtinánt Gróf *Bubna*, és Generál Gróf *Neipperg*, s ezeknek Generál Stábjai, hasonlóképen sok nemes gondolkozású Piemonti Urak, és számtalan sok lakosok fogadták el. Minnyájan paripákon mentek eleibe, és azok az útzák, mellyeken Eő Kir. Hertzegsége azon városba bement, hangzottak a' sok *vivat* kiáltástól. Az oda gyülekezett sokaság szüntelen így kiáltozott: *Eljen Victor Emmanuel! Eljen a' mi Felséges Királyunk! Eljen a' mi édes Atyánk!* A' nép öröm kiáltása oly erős volt, hogy az az ágyúknak durrogásait, a' harangok zúggásait, és a' doboknak rezegéseit fellyül haladta. Ezt a' rendkívül való és leírhatatlan örömet kiváltképen való módon az a' hirdetés szülte, mellyet ő Királyi Felsége Turinba való bé menetete előtt két nappal ottan közönségesse tétetett, mellyben a' többek között következő emlékezetre méltó kifejezések voltak:

„A' mi legkedvesebb bátyánknek *Károly Emmanuel* Királynak az uralkodásról való lemondása, és a' mi Királyi koronához való jussunkba bé helyezettetésünk a' mi szívünknek legédesebb kívánsága. Hogy 16 esztendőig való távolléte. lünk és keserves szenvedésünk után, titeket kedves jobbágyainkat látunk, és mint szerető édes atya gyermekei közé való visszatérésünk. Végtere letépődtek azok az

istentelen kőfalak, mellyek minket titfitelek elválasztottak. Az Isteni Gondviselés a' Szövetséges Hatalmasságoknak szívetek és kívánságokat egy akaratra, egyetlen egy végre egybekötötte, és a' mennyiben az ő nemes és nagy felkúséggal kezdett munkájokat megáldotta, az ő vitéz ármádákat egyik győzedelemről a' másikra, és a' leg szerentsésebb s éppen nem várt diadalomra vezette.“

„Felszabadult immár Európa, a' népek az ő törvényes uralkodoikkal együtt ismét azokra a' helyekre állottak, mellyeken voltak a' több nemzetek közt. Leg első gondunk is a' fog lenni, hogy azokat a' nyomó terheket, mellyek alatt ti nyögtek, megkönnyebhítsük, a' földművelésnek és kereskedésnek virágzását helyreállítottuk, szent vallásunknak régi fényességét vissza adjuk. Írtsátok ki szívetekből volt szenvedéseiteknek és nyomorgatástoknak emlékezetét, engedjete meg hóhérjaitoknak! Annál több jussal kívánjuk mi ezt tőletek, mivel magunk fogunk jó példával elő menni. Kedves és leghívebb jobbágyaink! legyünk egyetlenegy familiává, mellynek minden tagjai magokat a' fővel egyesítsék, hogy annál fogva valóságos és allaudó szerentsét szerezhessenek magoknak. Ígéretet teszünk arra, hogy a' *Conscriptiót*, az az, az ifjúság feljegyeztetését eltöröljük, és hogy a' Statusnak leg szorosabb szükségét, sőt még más terheit is rész szerént megkevesítjük, rész szerént eltöröljük.

Északi Európa.

A' leg közelebb múlt posta napon költ Magy. Kurir 357-ik lapján felbe szakadt Norvégia Országi Tzikkelynek további folytatása.

„Európa (így szóllott továbbá *Krestely Fridrik* a' Norvégiai Ország Gyűlésében a' felgyült Karok és Rendek előtt)

iszálni és tsudálni fogja Őtet, a' követke-
 zendő nemzetségek pedig áldani fogják az
 ő emlékezetet. — Igen is, áldott legyen
 Norvégia! Arra kérem az Ország Gyűllé-
 sét, válasszon magának Előülőt, a' ki min-
 den héten változzon, egy állandó titokno-
 kot, a' Constituzió plánumának kikészíté-
 sére pedig szükség leszen olly Commissi-
 ót kinevezni, mellynek tagjai az Ország
 különbözőkből kerületjeiből választas-
 sanak. — A' kormány Tanáts kész leszen
 azokat az Ország kútfejeit előadni, a' mel-
 lyeket rövid idő alatt szerezni lehet; hogy
 ha pedig, a' jelenvaló környűállások, mel-
 lyek Dánia Országának költsönös kívánásaira
 nézve, fontos és hosszas fejtegetéseket kí-
 vánnának, és azt az Ország jövedelmei's köl-
 tségei egy olly háborús esztendő miatt,
 mint a' millyen volt az elmúlt esztendő,
 meg határozni nem lehetne, semmi tö-
 kélletes budgetet, avagy költség plánumot
 nem lehet az Országgyűllés eleibe terjesz-
 teni. Ellenben én azt kívánom, hogy a'
 Constituzió meghatározása szerént fontol-
 tassék meg, ha az Ország Gyűllés deputá-
 tusai a' kormánytanáts első osztályával egy-
 gyütt az Ország financiája jelenvaló álla-
 potját ki nem dolgozhatjáké, és nem adhat-
 nának e olly plánumokat, a' mellyeknél
 fogva új segedelem kútfejeket lehetne é az
 Ország felsegállítására találni? A' kereske-
 désnek megelevenítésére igen szükséges
 Pénzváltóházakat felállítani, mellyben no-
 ha a' Commissio és nemzeti Képviselek is
 meg egyeztenek, 's annak az egész nem-
 zetre való hasznos voltát megemerték; de
 mivel a' későbbi környűállások annak esz-
 közlését meg akadályoztatták, továbbra ha-
 lasztatott.

Egy szóval (így szállott továbbá a'
 Hertzeg) az Ország Gyűllesének minden
 igaz tagjai velem együtt, a' mint remény-
 lem, egész buzgósággal előmenetelesíteni
 fogják az én feltételeimet, és Hazájoknak
 boldogságát. Minden jól tudja az én szán-

dékomat, 's kiki hitesse el magával, hogy
 én ezt tökéletességre vinni igyekezem, a,
 szíves akaratban senki felül-nem halad en-
 gemet, minden időben a' nép erántam va-
 ló szeretete és buzgó hazafiúságoknak be-
 tsülése leg szebb jutalmam fog lenni."

Ezen orationak rége lévén, legottan
 az Előülő választásához fogtak a' nemzet
 Képviselei, és a' voksoknak többsége sze-
 rént *Anker Urat* választották Előülvővé,
Roger Státus Tanátsost AHElőülvővé, *Chris-
 tie Urat* Státus Titoknokká. Végére az
 is elvégeztetett, hogy az Ország Gyűllésé-
 nek minden Actái a' közönséges újság le-
 velekben adattassanak ki, és közöltesse-
 nek a' Publikummal,

Északi Német Ország.

A' Német Országi közönséges újság
 levelek azt állatják, hogy Hamburg váro-
 sa ostora Frantzia Marsal *Davoust* az ott
 volt Frantzia katona őrizetnek onnan
 való ki tarakodása előtt már Frantzia Or-
 szágba ment, ellenben két Párisi Zsour-
 nál ellenkezőt szól, és azt mondja mind
 e' kettő, hogy elfogadtatott, vigyázás alá
 tétetett, és a' Fels. Orosz Császár-unszolá-
 sára kemény számadásra fog vonattatni.

Nem régiben illy tizimű könyvetske
 adatott ki Párisban erről az egész Európá-
 ban esméreres vérszopó emberről: *Ham-
 burgot elhagyta Marsal Davoust*, melyigen
 nagy figyelmetességre gerjesztette az oda-
 való Publicumot, és minden nemes érzé-
 kenységű Olvását méltó haragra inditot.
 Ezen könyvetskének Szerzője annak vé-
 ge felé illy jegyzést tézen: Végére *ugy-
 mond*, kéntelen Marsal *Davoust*, ezt a'
 bosszu ideig kegyetlenül nyomorgattatott
 várost el hagyni, és a' maga kegyet-
 len uralkodása alól fel oldozni engedni.
 Ugy de fog e' ő is az ujonnan született
 Frantzia Országának jövéteményiben része-
 sülni, és a' több Marsalokkal együtt, a'

gyűjtött győzdelem ágaival büszkélkedni. Bűntelenül hagyattatik, e' hogy ő az emberiségnek minden jussait, meg sértette, hogy minden nemzeteket megbántott, hogy azoknak javaikat el ragadozta, hogy Német Ország leg főbb kereskedő városát el pusztította, annak lakosait meglábalhatatlan nyomoruságban ejtette, honnyaikból ki űzte, hajlikaikat le rontotta, sok ezer ártatlan embert éhelhalásra juttatott. Hátugyan azon lakosoknak véreket, a' kiket ő tömlőtzőkre hányatott, agyon lövetett, a' kiknek gyermekeiket, mind gonosztévőket rakságra vjette, nem fog e' számódásra vonatattani? és azt a' szententziát, mellyet minden emberi érzékenséggel bíró ember minden igasságot szerető nemzet, sőt maga Frantzia ország nagy része is ellene hozott, melyre az ő tulajdon hazafiai, és a' most uralkodó F. Király is méltónak lenni itélték, nem viszik, e' végbe ő rajta — 18. Lajos Király, mind az ő mind *Hogendorp* Gróf; mind több kegyetlen tzimborás társainak tselekedeiteket szorossan meg fogja vizgáltatni, és érdemek szerint megis büntetni.

Frantzia Ország.

A' Törvénytevő Tanátsnak közönséges kinyittatása, és az új Constitutziónak felilitása, e' folyó Junius 4-ik. napján mentek végbe Párisba. Ezen alkalmatossággal 18-ik Lajos Király, a' K. Hertzegekkal egyetemben, a' szokott tzeremoniával a' törvénytevő Tanáts gyűllésének szalájába bemen-

ven, igen fontos és hathatos oratiót mondott a' Királyi székből, mellynek hallására minden ott jelen volt úri személyek, tisztviselők, és halgatók nagy öröme fákádiak. E' megléven a' Király parantso-latjára azt az új Constitutiót, mellyet a' Commissio készített és a' Király is helybehagyott valá, eleikbe terjesztette a' Cancellarius, mellyet ez is mivel a' dologhoz alkalmaztatott rövid de győkeres oratióval, s. azután által adta a' Constitutióval *Ferrand* Status Tanátsós úrnak, mellyet a' Király hosszas és ahoz illendő előbeszéddel fel ruházott, és 76 tzičkelyekből áll. (Ezt a' Constitutziót a' jövő posta napon közölni fogjuk a' két Magyar Hazával.) Ezen constitutió szerént, két részre fog a' Törvénytevő Tanáts osztatódni, úgymint, a' Felső Házból [*Chambre de Pairs*], és az Alsó Házból [*Chambre des Deputé des Departament*]. A' Constitutziónak ezt a' plánunát közönséges örömmel fogadták valamint a' Törvénytevő Tanáts, úgy a' Halgatók is. Ezután azok a' négy Kir. Rendelések olvastáttak fel, mellyek Junius első napján készítették. Ezeknek első része által a' törvényből minden idegenek kirekesztetnek, hanemha olyanok legyenek, a' kik a' Frantzia Statusnak rendkívül való hasznos szolgálatot tettek. — A' második része arról teszük bizonyosokká a' Tanáts tagjait, hogy az ő eddig való 36000 frankból álló fizetések és özvegyeiknek 6000 frankból álló penziójok meg fog hagyattatni s. a. t.

Junius 15-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 207 forintot Váltó zédulában — Egy Császár aranyért 9 f. tot és 24 1/2 krt.